Dorota Jegorow

Ewaluacja polityki spójności – ilość versus jakość

Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania 46/2, 255-264

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI
WYDZIAŁ NAUK EKONOMICZNYCH I ZARZĄDZANIA

Studia i Prace WNEiZ US
nr 46/2 2016

DOI: 10.18276/sip.2016.46/2-22

Dorota Jegorow*
Katolicki Uniwersytet Lubelski

EWALUACJA POLITYKI SPÓJNOŚCI – ILOŚĆ VERSUS JAKOŚĆ

Streszczenie

Celem artykułu jest analiza prowadzonej w Polsce ewaluacji polityki spójności w wymiarze stosowanych rozwiązań systemowych i formułowanych na tym gruncie oczekiwań co do użyteczności podejmowanych działań. Polska, jako beneficjent pomocy wspólnotowej, zobligowana została do wdrożenia mechanizmów gwarantujących sprawne, prawidłowe i efektywne wydatkowanie funduszy europejskich, w tym ewaluację prowadzonych działań. Przyjęte w tym zakresie rozwiązania i powołane struktury organizacyjne stały się znaczącym elementem krajowych polityk publicznych. Mimo wielu lat doświadczeń jakość prowadzonej ewaluacji należy ocenić jako fasadową. Podstawowym problemem w wymiarze operacyjnym jest niska użyteczność generowanych wyników, a w przypadku formułowanych rekomendacji brak ich wdrażania. Z kolei w wymiarze organizacyjnym problem dotyczy zarówno zamysłu badawczego, jak i koordynacji.

Słowa kluczowe: ewaluacja, fundusze europejskie, polityka spójności, Unia Europejska

Wprowadzenie

Akcesja Polski do Unii Europejskiej (UE) wygenerowała konieczność włączenia się w politykę spójności, czyli instrument oparty na potężnych funduszach z każ-

* E-mail: dorotajegorow@kul.lublin.pl.

dorazowo przypisywanymi celami, którym środki te mają służyć. Ostatecznie ocena poprawności i efektywności inwestycji realizowanych ze wspólnego budżetu UE odbywa się w drodze monitoringu i ewaluacji realizowanych działań, na podstawie rozbudowanych mechanizmów, zarówno pod względem organizacyjnym, jak i funkcjonalnym. Polska jako beneficjent pomocy wspólnotowej zobligowana została do wdrożenia mechanizmów gwarantujących sprawne, prawidłowe i efektywne wydatkowanie funduszy europejskich, w tym ewaluację prowadzonych działań. Przyjęte w tym zakresie rozwiązania zostały umocowane prawnie, a powołane struktury organizacyjne stały się znaczącym elementem krajowych polityk publicznych. Mimo wielu lat doświadczeń jakość prowadzonej ewaluacji należy ocenić jako fasadową. Podstawowym problemem w wymiarze operacyjnym jest niska użyteczność generowanych wyników, a w przypadku formułowanych rekomendacji brak ich wdrażania. Z kolei w wymiarze organizacyjnym problem dotyczy zarówno zamysłu badawczego, jak i koordynacji.

Celem artykułu jest analiza prowadzonej w Polsce ewaluacji polityki spójności w wymiarze stosowanych rozwiązań systemowych i formułowanych na tym gruncie oczekiwań co do użyteczności podejmowanych działań. Złożoność podjętej problematyki badawczej nie wyczerpuje przedmiotu rozważań, a przyjęta metoda dedukcji naukowej stanowi przyczynek do dalszych pogłębionych badań. Przeprowadzone koncypowanie, wpisane w funkcję poznawczą ekonomii, łączy studia literaturowe, analizę wtórnych źródeł danych oraz obserwację. Sformułowane wnioski mają charakter poznawczo-aplikacyjny, co sprawia, że mogą zostać wykorzystane w ramach prowadzonej ewaluacji polityki spójności, jak również w innych obszarach, w których angażowane są środki publiczne.

1. Ewaluacja jako narzędzie oceny efektywności interwencji publicznej

Już na wiele lat przed akcesją Polski do UE Komisja Europejska podejmowała intensywne wysiłki w celu opracowania wysokich standardów ewaluacji programów realizowanych w ramach polityki spójności. Formalny obowiązek prowadzenia ewaluacji wprowadzony został rozporządzeniem Rady UE nr 1260/1999, a następnie zastąpiony został rozporządzeniem nr 1083/2006. Określony wówczas cel ewaluacji

sprowadzony został do poprawy jakości, skuteczności i spójności pomocy funduszy europejskich oraz strategii i realizacji programów operacyjnych.

Wymogi systemowe wpisane w politykę spójności sprawiły, że ewaluacja zyskała uznanie jako integralny element procesu zarządzania programami publicznymi, z celem doskonalenia procesu decyzji o alokacji środków publicznych. Jednak z wyraźnym przesłaniem, że to, w jakim stopniu informacja o efektach będzie wykorzystywana w procesie budżetowania, jest zawsze decyzją polityczną (Górniak, 2009). Pierwsze ewaluacje – realizowane z wyraźnym rozmachem – niemal wprost zaprzeczały swojej założonej istocie. Wynikało to z faktu, że przyjęty sposób prowadzenia badań oparty był pierwotnie na mechanizmie pozbawionym niezależności. Powszechną praktyką było bowiem prowadzenie ewaluacji w obrębie resortu odpowiedzialnego za wydatkowane fundusze (Misiąg, 2009). Formułowano wówczas tezy, iż „zbudowanie systemu ewaluacji w oparciu o wymogi związane z regulacjami UE wydaje się znacznie łatwiejsze niż zamierzenie się z dotychczasową praktyką działania instytucjonalnego państwa. Od czego są jednak wyzwania?" (Żuber, Bienias, 2008, s. 98). Po latach doświadczeń ewaluacji polityki spójności problem jest nadal aktualny.

2. Użyteczność ewaluacji jako narzędzia oceny efektywności interwencji publicznej

Ocena skuteczności polityki spójności jest bardzo trudna, co nie znaczy, że niemożliwa. Wymaga jednak nie tylko sprawności metodologicznej, ale logiki konstrukcyjnej systemów, które mają podlegać ocenie. Tymczasem obowiązujący w tym zakresie mechanizm w niezmienionej od lat formule oparty jest na rozbudowanym układzie wskaźników, których istota i zakres w praktyce podważają możliwość prowadzenia obiektywnej syntezy (Szlachta i Zaleski, 2010). Ocenę efektywności podejmowanych działań obniża również niewymierność wielu wskaźników oraz założona transpozycja czasowa pomiaru docelowych wartości (Karpińska-Mizielińska i Smuga, 2015). Niezależnie zatem od wypracowanych modeli ewaluacji polityki spójności, takich jak chociażby Hermin, deficyty pomiarowe sprowadzają się do kompleksowej, spójnej i strategicznej oceny. Zakres oddziaływania polityki spójności jest na tyle szeroki, że do pomiaru jej efektów potrzebne są ramy analityczne

całej gospodarki, dlatego też trudno jest wskazać jedno, najlepsze narzędzie w tym zakresie (Kusideł, 2013).

Stosowana praktyka ewaluacyjna, nastawiona na relatywnie nietrudną kwantyfikację, niemal całkowicie marginalizuje efektywność interwencji publicznej. Ale mimo szerokiej krytyki przyjęte przed laty mechanizmy pomiaru nie zmieniają się, a istotę rozwoju nader często sprowadza się nadal do poziomu wydatkowanych funduszy i osiągania założonych wskaźników rezultatów i produktów, bez wnikania w ich wymiar jakościowy. Sytuacja ta jest dowodem orientacji na środki działania i mylenie ich z celami (Woźniak, 2014) oraz prymat ilości wydatkowanych środków nad ich realną interwencję (Słodowa-Hełpa, 2013).

Ewaluacja, aby była skuteczna i przynosiła założone efekty, sama musi respektować wypracowane na gruncie naukowym zasady leżące u jej podłoża. Tymczasem proces wdrażania rekomendacji formułowanych na gruncie naukowym jest niemal nieobecny w praktyce ewaluacyjnej. Fakt, że jest to problem całej UE, nie zmniejsza odpowiedzialności polskiego rządu za całokształt realizowanych w tym zakresie działań. Choć w 2011 roku pojawiła się jednoznacznie brzmiąca diagnoza, że prowadzona ewaluacja, zamiast oceniać realizację celów strategicznych interwencji publicznej, nastawiona jest głównie na obserwację wartości docelowych wskaźników, których osiągnięcie niekoniecznie musi prowadzić do realizacji założonych celów (Rokicki, 2011), praktyka ta nadal obecna jest w sprawozdawczości publicznej. Oczywiście należy w tym wypadku uwzględnić naturalny związek dziedziczenia struktur i rozwiązań po systemach poprzedzających. Ocena w tym zakresie wymaga czasu wyznaczonego programowaniem i sprawozdawczością nowych projektów. Jednak pojawienie się sprawozdawczości projektowej w negowanej w tym miejscu formie oznaczałoby fiasko ewaluacji „ewaluacji".

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju (MIR) odpowiedzialne za ewaluację polityki spójności w Polsce jeszcze w 2014 roku nie dostrzegało większych problemów w prowadzonej ewaluacji, twierdząc, że: „pomimo wciąż istniejącego pewnego deficytu (…) należy podkreślić, że poziom merytoryczny badań ewaluacyjnych w Polsce jest na stosunkowo wysokim poziomie – znajduje to potwierdzenie m.in. w opiniach Komisji Europejskiej" (MIR, 2014b, s. 49) oraz błędnie zakładając, że „użyteczność wyników ewaluacji dla odbiorców powinna stanowić jedną z głównych przesłanek realizacji badań ewaluacyjnych" (MIR, 2014a, s. 37). A to przecież administracja publiczna jest głównym beneficjentem wyników ewaluacji. Sytuacja

ta wskazuje istniejący brak świadomości co do istoty ewaluacji polityki spójności po stronie instytucji za nią odpowiedzialnej.

Rok 2015 przyniósł radykalną zmianę oceny polskiej praktyki ewaluacyjnej. Przygotowując się do kolejnych wieloletnich ram finansowych 2014–2020, założono konieczność zwiększenia roli ewaluacji w procesie zarządzania programami realizowanymi w ramach polityki spójności poprzez zwiększenie roli i użyteczności ewaluacji w procesie decyzyjnym. W zaleceniach wskazano również wprost potrzebę podniesienia jakości ewaluacji w pełnym wymiarze metodologicznym, celem uzyskania bardziej wiarygodnych i użytecznych informacji o rzeczywistych efektach polityki spójności. Wskazano również na konieczność stworzenia ram organizacyjno-instytucjonalnych sprzyjających lepszemu wykorzystywaniu wyników badań ewaluacyjnych, ostatecznie podkreślając, że głównym wyzwaniem dla ewaluacji ma być uchwycenie rzeczywistych efektów interwencji publicznej, w tym jej analiza przyczynowo-skutkowa (MIR, 2015b). Trudno nie zgodzić się ze sformułowanymi zaleceniami, a zarazem wyzwaniami. Należy jednak zadać w tym miejscu pytanie o jakość i konsekwencje stosowanych dotychczas rozwiązań wpisanych w transfery finansowe z UE do Polski, wynoszące dotychczas 125,7 mld euro, z czego ponad 81,1 mld euro przypadało na politykę spójności. Obszerny katalog zaleceń i wyzwań poddaje w wątpliwość jakość stosowanych dotychczas mechanizmów ewaluacji, choć wpisanych w potężne środki publiczne. Rozwiązaniu problemów nie sprzyja brak reakcji na wyniki zrealizowanych już badań i brak praktycznej implementacji sformułowanych rekomendacji. Wzajemnie wykluczające się stwierdzenia pochodzące od instytucji odpowiedzialnych za programowanie rozwoju, wdrażanie projektów i ich ewaluację, choć nie odnoszą się wprost do praktyki ewaluacyjnej, są jednak wyrazem wyraźnej słabości systemu instytucjonalnego polityki spójności.

3. Polska praktyka ewaluacji

Efektywność zarządzania publicznego wymaga dostępu do wiedzy z zakresu rezultatów podejmowanych działań. Polityki publiczne, pozbawione systemów generowania wiarygodnych informacji na temat efektów interwencji, skazane są na niepowodzenie. Tymczasem ewaluacja polityki spójności w Polsce to w praktyce nadal istotna luka poznawcza. Szeroko zakrojone badania ewaluacyjne prowadzone na poziomie rządowym, jak również uzupełniające je badania samorządowe, to do-

robek wpisany już w 1129 pozycji (MIR, 2015a). Liczba zrealizowanych przedsięwzięć jest imponująca, co jednocześnie należy łączyć z wysokim publicznym kosztem wpisanym w wysokopłatne zlecenia. Tymczasem ogół raportów badawczych to zbór dość przypadkowych analiz. Sytuacja ta sprawia, że prowadzona w wymiarze systemowym ewaluacja pomocy publicznej okazuje być się mało przydatna, co wynika z wyraźniej niespójności i wątpliwego w wielu przypadkach warsztatu metodologicznego. Jest to kwestia bardzo ważna z perspektywy założonego celu ewaluacji, jakim jest formułowanie rekomendacji użytecznych z punktu widzenia sprawnego wdrażania funduszy publicznych.

W sytuacji, gdy w ramach pomocy publicznej oferowane są różne instrumenty wsparcia, wszystkie winny być objęte wspólną ewaluacją. Podobnie jest z empiryczną weryfikacją stosowania tych samych instrumentów, ale rozproszonych w układzie przestrzennym – w tym przypadku należałoby zadbać o porównywalną metodologię badawczą. Tak się jednak nie dzieje, czego dowodem jest chociażby monitoring systemu wsparcia osób fizycznych w tworzeniu nowych podmiotów gospodarki narodowej przy współudziale środków publicznych, w tym w ramach polityki spójności. Wybiórczość prowadzonych badań oraz ich niespójność metodologiczna prowadzą do niepełnego rozpoznania problematyki objętej interwencją publiczną.

Sprawne kierowanie państwem wymaga dostępu do pełnej informacji i oparcia na rzetelnej wiedzy (Szymański, 2015), a przede wszystkim wykorzystywania tej wiedzy. Niewątpliwie łatwiej jest budować nowe bazy danych informujące o zrealizowanych projektach (MPIPS, 2009; KE, 2012), które poza zdawkową informacją nic nie wnoszą w zakresie oceny jakości poszczególnych inicjatyw i sprawności całego systemu, niż podejmować realny wysiłek prowadzenia ewaluacji w sposób zorganizowany i zgodny z najwyższymi standardami metodologicznymi wypracowanymi na niwie naukowej. Oba przywołane wyżej przykłady – krajowy i wspólnotowy – już dawno uległy dezaktualizacji w wymiarze generowanej informacji. Nie zważając na koszty tworzenia i utrzymywania tego typu aplikacji, a w istniejącej formie ostatecznie niemal ich całkową bezużyteczność, konstruowane są nowe rozwiązania o zbliżonej formule, niejednokrotnie dublujące prezentowane informacje, czego przykładem jest rządowa „Mapa dotacji UE" w zestawianiu chociażby z samorządową „Mapą projektów dofinansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007–2013". Tymczasem Komisja Europejska

w najnowszych zaleceniach rekomenduje prowadzenie kolejnych baz danych, nadal marginalizując aspekt jakościowy realizowanych projektów (KE, 2016).

Skuteczność ewaluacji polityki spójności wymaga wzmocnienia merytorycznego, a zatem realnego włączenia świata nauki w ten proces. Dotychczasowe przeszkody w wiarygodnej identyfikacji wpływu polityki spójności, zaobserwowane na gruncie europejskim i polskim, dotyczą przede wszystkim utrudnień systemowych. Bez realnych usprawnień w tym zakresie zdefiniowanie rzeczywistego wpływu polityki spójności nie będzie możliwe (Borowczak, 2012). Naprawa nie może odbywać się jednak w zamkniętych gremiach urzędniczych, które zawłaszczając ewaluację, doprowadziły do jej niskiej użyteczności poprzez niezrozumienie fundamentalnych celów procesu badawczego.

Podsumowanie

Praktyka ewaluacji polityki spójności nie tworzy spójnego procesu zarówno w wymiarze pola badawczego, jak i relacji w ujęciu dynamicznym. Kosztowna nadgorliwość, a jednocześnie w wielu przypadkach bezużyteczność w prezentowaniu zrealizowanych projektów z naciskiem na wymiar ilościowy, ma zawsze swój kres, jak reklama promująca produkt o wątpliwej jakości. Wiele z powstałych dotychczas analiz dostarcza niepełnych, a w skrajnych przypadkach sprzecznych informacji na temat stanu i kondycji gospodarki oraz poszczególnych jej elementów, co wynika m.in. ze stosowanego hermetyzmu poznawczego. Podejście to nie powinno jednak dziwić, bo wynika z ograniczonych zasobów baz danych systemu sprawozdawczości publicznej. Aby nie popełniać błędów lat poprzednich, należy zacząć od uwzględnienia sformułowanych już uwag oraz wniosków wdrożeniowych skierowanych do polityk publicznych. Należy zatem pochylić się nad systemem ewaluacji zgodnie z rekomendacjami wypracowanymi w drodze analizy tego systemu, a to wymaga gruntownej przebudowy istniejącego warsztatu polskiej praktyki ewaluacji polityki spójności.

Problemem ewaluacji polityki spójności jest usankcjonowany niebyt merytoryczny powstających opracowań. W wymiarze formalnym wszystko jest prawidłowe. System ewaluacji funkcjonuje, opracowywane są kolejne raporty, spełniające jednak w niewielkim wymiarze kryterium poznawcze, nie wspominając o kryterium aplikacyjnym. Wyrywkowe analizy dotykające przestrzeni społeczno-gospodarczej,

nacechowane izolacją procesową, nie spełniają kryterium uniwersalizmu i spójności, jakże ważnych w rozpoznawaniu złożonych procesów. Problemem jest zatem zarządzenie ewaluacją polityki spójności, której sukces warunkowany jest kompetencjami władzy publicznej. Trudności pojawiają się zarówno na etapie programowania badań spełniających kryterium spójności poznawczej, jak i wdrażania rekomendacji. Niezwykle ważny jest dobór tematów badawczych, łącznie ze szczegółowym określeniem katalogu problemów leżących u podłoża interwencji publicznej. Potencjał drzemiący w polskim środowisku naukowym oraz instytucjach badawczych jest wystarczający, by sprostać temu wyzwaniu. Co więcej, z powodzeniem liczne badania mogłyby być realizowane przez profesjonalne zespoły naukowe w ramach chociażby statutowych badań własnych w jednostkach macierzystych. Oczywiście nie w każdym przypadku istnieje możliwość nadania rangi naukowej prowadzonym analizom, jednak tam, gdzie takie przesłanki zostałyby spełnione, korzyść wprowadzonego rozwiązania byłaby wielostronna. Rozwiązanie to może kłócić się z rozwiniętym systemem komercjalizacji badań realizowanych w zakresie ewaluacji polityki spójności. Skoro jednak to sektor publiczny odpowiada za programowanie i monitorowanie polityki rozwoju, nie powinno być żadnych oporów przed wprowadzeniem zaproponowanego rozwiązania, które nie tylko wzmocniłoby wymiar merytoryczny prowadzonych badań, ale również znacznie ograniczyłoby ich koszt. Proponowane rozwiązanie to potencjalna wartość dodana systemu ewaluacji polityki spójności. Nauka jest bezradna, gdy nie ma dostępu do danych, a niezwykle cenne pokłady może skrywać ewaluacja, o ile zostanie wkomponowana w profesjonalny warsztat badawczy. Problemem współczesności jest coraz częstsza polemika nie na fakty, ale artefakty. Wiarygodne dowody potrzebują świata nauki, który nader często w wyniku splotu różnych czynników pozostaje w inercji. Niezbędne jest zatem uwolnienie, a w wielu wypadkach uaktywnienie potencjału drzemiącego w polskim środowisku naukowym dla dobra gospodarki narodowej.

Literatura

Borowczak, A. (2012). Stan i kierunki badań ewaluacyjnych rozwoju regionalnego w Polsce. *Studia KPZK PAN*, *CXL* (II), 247–259.

Górniak, J. (2009). Ewaluacja jako instrument współczesnej polityki gospodarczej. W: A. Haber, M. Szałaj (red.), *Ewaluacja wobec wyzwań stojących przed sektorem finansów publicznych* (s. 13–26). Warszawa: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

Karpińska-Mizielińska, W., Smuga, T. (2015). Kierunki alokacji i wpływ interwencji unijnych na jakość zasobów pracy w przedsiębiorstwie. W: W. Karpińska-Mizielińska, T. Smuga (red.), *Wpływ interwencji z funduszy unijnych na funkcjonowanie przedsiębiorstw i ich konkurencyjność* (s. 85–113). Warszawa: CeDeWu.

Komisja Europejska (2016). Wyszukiwarka projektów EFS. Pobrano z: http://ec.europa.eu/social/esf_projects/search.cfm?lang=pl (10.04.2016).

Komisja Europejska (2016). Beneficjenci polityki spójności Unii Europejskiej. Pobrano z: http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/atlas/beneficiaries (14.04.2016).

Kusideł, E. (2013). Konwergencja gospodarcza w Polsce i jej znaczenie w osiąganiu celów polityki spójności. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju (2014a). *Proces ewaluacji polityki spójności w Polsce 2004–2014*. Warszawa.

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju (2014b). *Wpływ ewaluacji na skuteczność i efektywność realizacji polityki spójności w Polsce. Dobre praktyki.*

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju (2015a). Ewaluacja: wyniki badań, art. z dn. 17 grudnia 2014 r. Pobrano z: http://www.archiwum.ewaluacja.gov.pl/Wyniki/Strony/Wyniki_badan.aspx (23.03.2016).

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju (2015b). *Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014–2020*. Warszawa.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (2009). System informacji o Projektach. Pobrano z: http://www.sip.crzl.gov.pl (14.04.2016).

Misiąg, W. (2009). Ewaluacja wobec wyzwań stojących przed sektorem finansów publicz-nych. W: A. Haber M. Szałaj (red.), *Ewaluacja wobec wyzwań stojących przed sektorem finansów publicznych* (s. 27–40). Warszawa: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

Rokicki, B. (2011). System monitorowania i ewaluacji polityki spójności w Polsce. *Gospodarka Narodowa*, *3*, 87–103.

Słodowa-Hełpa, M. (2013). *Rozwój zintegrowany. Warunki, wymiary, wyzwania.* Warszawa: CeDeWu.

Szlachta, J., Zaleski, J. (2010). Kierunki polityki regionalnej w Polsce do roku 2020. *Gospodarka Narodowa*, *10*, 37–56.

Woźniak, M.G. (2014). Rozwój społeczno-ekonomiczny w III Rzeczypospolitej. Efekty. Defekty. Warunki integracji. *Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy*, *39* (3), 38–54.

Żuber, P., Bienias, S. (2008). System ewaluacji w Polsce – dotychczasowe doświadczenia i wyzwania na przyszłość. W: K. Olejniczak, M. Kozak, B. Ledziona (red.), *Teoria i praktyka ewaluacji interwencji publicznych. Podręcznik akademicki* (s. 84–98). Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.

EVALUATION OF COHESION POLICY – QUANTITY VERSUS QUALITY

Abstract

The aim of the article is the assessment carried out in Poland, evaluation of cohesion policy in the dimension of applied system solutions and formulated on the basis of expectations about the usefulness of the actions taken. Poland as a beneficiary of Community assis-tance has been obliged to implement mechanisms to ensure the proper, correct and efficient spending of EU funds, including evaluation activities. Adopted in this respect solutions and established organizational structures have become a major element of national public policies. Despite years of experience in quality evaluation conducted should be assessed as unsatisfactory. The main problem in the operational dimension is poor usability of the results generated, and in the case of formulated recommendations lack of implementation their. In the organizational issue concerns both the plan of research and coordination.

Translated by Arletta Jegorow

Keywords: evaluation, EU funding, cohesion policy, the European Union

Kody JEL: E61, H23, L38, O47, R59